

SESIUNEA SPECIALĂ 2011

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „După răscoala antiotomană se deschide în istoria sfârșitului de secol o epocă de confruntări militare între țările române și Imperiul Otoman. Ele sunt inițiate de domnul Țării Românești [Mihai Viteazul] pe linia Dunării prin atacarea cetăților turcești, în timp ce Aron Vodă [domn] al Moldovei intră în sudul țării, asediind Tighina. (...) Confruntarea decisivă pregătită de turci a avut loc la Călugăreni în (...) 1595; apoi oastea domnului, constrânsă de superioritatea numerică a otomanilor se retrage spre nord în așteptarea intervenției ardelenilor. (...) Reacția creștină nu s-a lăsat așteptată astfel că acțiunea militară a celor trei principate de la începutul lui octombrie a recucerit Târgovistea și i-a aruncat pe turci peste Dunăre la Giurgiu. Astfel, campania otomană, pornită cu intenția de a transforma țările în pasalâcuri, s-a sfârșit cu un răsunător esec, cu ecou în Apusul Europei.” (M. Bărbulescu, D. Deletant, K.Hitchins, S. Papacostea, P. Teodor, Istoria României)

B. „Urmără încă două solii – una din partea lui Mihai [Viteazul], în octombrie [1597], alta din partea împăratului [Rudolf al II-lea] în ianuarie următor, până când, în sfârșit, se ajunsese la un tratat formal, încheiat la 9 iunie 1598, la mănăstirea Dealului. Rudolf se obliga să-i dea lui Mihai plata pentru 5 000 de soldați și, eventual, încă pentru atâția, precum și armament: . Domnul Țării Românești, recunoscând suzeranitatea împăratului, însă , se obligă în schimb să lupte .” (C. C. Giurescu, Istoria românilor)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți domnitorul Moldovei precizat în sursa A. 2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa B. 2 puncte
3. Numiți domnitorul și statul român la care se referă atât sursa A, cât și sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că reprezentantul instituției centrale se implică în acțiuni diplomatice. 3 puncte
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate în relație cauză – efect selectate din sursa A. 7 puncte
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la implicarea spațiului românesc în conflictele militare din secolele al XIV-lea - al XV-lea. 6 puncte
7. Menționați o asemănare între două acțiuni politico-diplomatice în care sunt implicați domnitorii români, din secolele al XIV-lea - al XV-lea. 4 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Fie că se proclamă - ca Cehoslovacia, România și Iugoslavia – fie - ca Albania, Germania de Est, Bulgaria, Ungaria sau Polonia -, cele opt state [din Europa de Est] adoptă același tip de Constituție, având ca model Constituția sovietică din 1936 (...).

În planul economic și în cel social, alinierea este de asemenea totală. Proprietatea privată fiind suprimată, economia se bazează pe proprietatea socialistă a mijloacelor de producție, sub forma proprietății de stat sau a proprietății cooperatiste. (...)

Ca și în cazul modelului de bază – sistemul sovietic -, puterea reală rămâne mascată. În spatele atractivei fațade a instituțiilor statale din aceste așa-numite se ascunde puterea nelimitată a partidelor comuniste, a serviciilor secrete și a armatei.

Din Albania în Polonia, viața politică, economică și socială este dirijată de Partidul Comunist (...). De fapt, ca și în URSS, nucleul puterii nu e Partidul, dar el se află în interiorul lui, în mâinile unui grup restrâns de conducători, membri ai Biroului Politic și ai Secretariatului General, printre care secretarul general.” (J.F. Soulet, Istoria Europei de Est de la al doilea război mondial până în prezent)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, din sursa dată, modelul de Constituție adoptat în Europa de Est. 2 puncte
2. Precizați, pe baza sursei date, o asemănare între serviciile secrete și armată. 2 puncte
3. Menționați o și o la care se referă sursa dată. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la sistemul proprietății. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la Partidul Comunist, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia democrația reprezintă o caracteristică a Europei, în prima jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

SUBIECTUL AL III-LEA

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern și „criza orientală”, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice din politica internă referitoare la statul român modern și precizarea unei asemănări între acestea;
- menționarea a două acțiuni din „criza orientală” la care participă România, în secolul al XIX-lea și prezentarea unei consecințe pentru statul român;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul României în relațiile internaționale de la începutul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

SESIUNEA IUNIE 2011

SUBIECTUL I

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Asemenea măsuri aspre luate împotriva clasei boieresti, ca si faptul că [Vlad] Țepes își recruta dregătorii nu numai din rândurile vechii boierimi [din Țara Românească], ci mai ales din acelea ale oamenilor devotați lui, au [ca urmare] (...) încordarea relațiilor dintre domn si marea boierime, care a căutat să-l înlocuiască din domnie.” (N. Stoicescu, Vlad Țepes)

B. „Desi considerat de unii istorici ca fiind reprezentant al regimului asa-zis , Matei Basarab a fost destul de ferm cu boierii, cărora nu le îngăduia abuzuri, pedepsind cu asprime pe cei ce nu se supuneau autorității centrale. (...) Întărirea poziției domnului în statul feudal se reflectă si în conținutul legiurii Îndreptarea legii - prima operă de acest fel tipărită în Țara Românească - care recunoaste unele din drepturile regaliene ale voievodului; el este singurul în măsură să fixeze taxele vamale si să acorde scutiri, se bucură de privilegii speciale pentru proprietățile sale (...).” (N. Stoicescu, Matei Basarab)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați statul medieval românesc la care se referă sursa A. 2 puncte
2. Numiți „legiuirea” la care se referă sursa B. 2 puncte
3. Numiți câte un domnitor precizat în sursa A, respectiv în sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că puterea domnitorului se consolidează prin atribuțiile din domeniul economic. 3 puncte
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate în relație cauză – efect selectate din sursa A. 7 puncte
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la implicarea românilor în relațiile diplomatice din Evul Mediu. 6 puncte
7. Menționați o caracteristică a acțiunilor militare desfășurate de români în Evul Mediu. 4 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„După războiul din Etiopia [1935-1936], Mussolini începe să-si pună întrebarea asupra gradului de aderare a maselor la regimul său si asupra sanselor pe care acesta le are de a supraviețui. (...) Influențat de eficacitatea hitleristă, Mussolini trasează fascismului ca sarcină prioritară făurirea unui având anumite trăsături specifice (...) si care se opune stilului decadent al vieții burgheze. (...) Cât despre adeziunea mai strânsă a maselor la obiectivele principale ale fascismului (...), consensul obținut de regim, cu câțiva ani mai devreme, este serios determinat. Accentuarea totalitarismului, copierea modelului străin pe care italienii îl resping imediat, teama de un conflict a cărui inevitabilitate Mussolini o afirmă permanent, ca si efectele persistente ale crizei (...) contribuie toate la îndepărtarea

unei mari părți a populației transalpine de regimul mussolinist. Așa încât, o opoziție ascunsă începe să se manifeste chiar în interiorul partidului, în special în rândurile tinerilor. Declansat împotriva voinței aproape unanime a poporului italian, războiul [al Doilea Război Mondial] va arăta brusc conducătorilor săi fisurile unui regim aparent perfect până în 1939 și care servește de model unei părți importante a claselor conducătoare din Europa aflată în plină criză." (S. Bernstein, P. Milza, Istoria Europei)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați, pe baza sursei date, atitudinea poporului față de izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial. 2 puncte
3. Menționați liderul politic și o ideologie la care se referă sursa dată. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la . 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la „adeziunea” populației față de regimul politic, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia existența unei ideologii totalitare este o caracteristică a Europei, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

SUBIECTUL AL III-LEA

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern și relațiile internaționale din secolul al XIX-lea și prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- prezentarea unui proiect politic din secolul al XIX-lea, care a contribuit la formarea statului român modern;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate în statul român pentru modernizarea acestuia, în secolul al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni desfășurate de România în relațiile internaționale din secolul al XIX-lea și precizarea unei asemănări între acestea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul statului român în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

SESIUNEA AUGUST 2011

SUBIECTUL I

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Importantă este totuși, în acest sens, menționarea cnezatelor românești din Oltenia din prima jumătate a secolului al XIII-lea, cnezate pe care izvorul documentar le precizează ca fiind structuri teritoriale mai mari, echivalente ca ordine de mărime cu <țările> din teritoriile românești intracarpătice. Cnezatele lui Litovoi, Farcas și Ioan, pomenite la 1247 de diploma cavalerilor ioaniți, reprezentau fără îndoială structuri social-politice și militare complexe, cu subdiviziuni interioare, subdiviziuni mai vechi ca începuturi și echivalente teritorial sau structural ca uniunile de obști sătești din primele faze de organizare ale societății românești.” (S. Iosipescu, *România din Carpații Meridionali la Dunărea de Jos*)

B. „Invasia mongolă din 1241-'42 găsisse entitățile politice românești de la sud de Carpați în plin proces de consolidare, datorită angrenării lor în sistemul militar creat de regalitatea arpadiană în scopul protecției frontierelor. (...) Teritoriul dintre Carpați și Dunăre era împânzit de <țări> cu statute politico-juridice diferite: - dispunând de autonomie față de regalitatea ungară (...) și - dependente față de Țara Severinului, dăruită de rege cavalerilor ioaniți. Stăpânirea lui Litovoi în Oltenia se afla într-o legătură teritorială organică cu Țara Hațegului, (...) acest din urmă teritoriu nefăcând obiectul tranzacției din 1247.” (T. Sălăgean, *Societatea românească la începutul Evului Mediu*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați secolul la care se referă sursa A. 2 puncte
2. Precizați, din sursa B, spațiul istoric de care depind . 2 puncte
3. Numiți spațiul istoric și conducătorul care apar atât în sursa A, cât și în sursa B. 6 puncte
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că cnezatele erau structuri echivalente cu <țările> din spațiul intracarpatic. 3 puncte
5. Scrieți, pe foaia de examen, două informații aflate în relație cauză - efect, selectate din sursa B. 7 puncte
6. Prezentați două acțiuni diplomatice la care participă românii în secolele al XIV-lea - al XV-lea. 6 puncte
7. Menționați o asemănare între două acțiuni militare la care participă românii în secolele al XIV-lea - al XV-lea. 4 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„(...) Primul adevărat prim-ministru al regimului democrat, Adolfo Suarez (...) a abolit structura franchistă a monopolului de partid, a introdus un sistem pluripartid (...), a legalizat sindicatele, a reinstaurat libertatea de expresie și libertatea presei, organizând (...) primele alegeri libere din 1936

încoace. (...) Concentrarea puterii în centru a fost importantă, pentru că noul Cortes [Parlament] avea autoritatea de a scrie Constituția. Documentul, care a fost în cele din urmă prezentat și aprobat prin referendum în decembrie 1978, definea Spania ca fiind un «stat social și democratic guvernat de lege» a cărui formă de guvernământ era «monarhia parlamentară» (...). Regele a fost făcut șef al Forțelor Armate și al Statului (...). Spania rămâne o țară în care armatei îi este acordat un rol special, deși, în mod destul de ciudat, ea nu este o mare forță (...). Constituția a abolit pedeapsa cu moartea, a recunoscut Biserica Catolică (...) și a conferit un statut legal uniunilor și partidelor." (P. Johnson, O istorie a lumii moderne)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți spațiul istoric precizat în sursa dată. 2 puncte
2. Precizați, din sursa dată, forma de guvernământ a statului. 2 puncte
3. Menționați, pe baza sursei date, documentul aprobat prin referendum și anul adoptării acestuia. 6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la armată. 6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la rolul prim-ministrului în reformarea statului, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în Europa secolului al XX-lea există practici politice totalitare. (Se punctează pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 puncte

SUBIECTUL AL III-LEA

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român în secolul al XIX-lea și în prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea unui obiectiv înscris în proiectele politice din secolul al XIX-lea, referitor la statul român modern;
- prezentarea unui fapt istoric, desfășurat pe plan intern, care contribuie la consolidarea statului român modern, în secolul al XIX-lea;
- menționarea a două acțiuni la care participă România în planul relațiilor internaționale din a doua jumătate a secolului al XIX-lea și a câte unei consecințe a fiecăreia;
- formularea unui punct de vedere referitor la implicarea României în relațiile internaționale din prima jumătate a secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.